ROMÂNIA
MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DEPARTAMENTUL PENTRU SITUAȚII DE URGENȚĂ

Către,

TOATE UNITĂȚILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT DE STAT ȘI PARTICULARE AUTORIZATE/ACREDITATE

În atenția,

Conducerii unității, personalului medical, cadrelor didactice, personalului auxiliar, preșcolarilor, elevilor, studenților și părinților acestora

Având în vedere rata mortalității în continuă creștere din cauza anafilaxiei, Departamentul pentru Situații de Urgență vă transmite prezenta

RECOMANDARE CU PRIVIRE LA PRIMUL AJUTOR ÎN CAZ DE ANAFILAXIE

1. *Ce este Anafilaxia?*

ANAFILAXIA reprezintă o reacție alergică severă generalizată care survine brusc în contactul/aproprierea cu un alergen și poate cauza moartea.

2. *Care sunt principalele cauze ale Anafilaxiei?*

Alergenii din alimente (lapte, ouă, nucifere, cereale care conțin gluten, etc.)
Medicamente (cele mai întâlnite sunt antibioticele, antiinflamatoarele, etc.)
Venin de insecte (albine, viespi), și altele

3. *Simptomele sugestive ale reacției alergice de debut :*

- înroșirea pielii, erupții urticariene
- mâncărimi la nivelul pielii, buzelor, limbii, palmelor, tălpilor, organelor genitale
- strănut, nas curgător/înfundat, răgușeală

Simptomele sugestive ale reacției alergice severe (anafilaxie):

Simptomele și semnele întâlnite în anafilaxie diferă de la caz la caz și se pot derula în diverse combinații:

- umflarea buzelor și limbii
- respirație zgomotoasă, respirație șuierătoare, tuse iritativă
- dificultăți de înghițire,
- puls accelerat sau scăzut, palpitații, scăderea tensiunii arteriale, șoc
- senzație de neliniște, amețeală, confuzie, pierderea stării de conștiență.
- dureri abdominale, greață, vărsături, diaree.

4. **Primul ajutor în cazul în care se manifestă simptomele reacției alergice severe (anafilaxie) se acordă prin administrarea cât mai rapidă a autoinjectorului „EpiPen", după care se apelează sistemul de urgență 112 declarând „copil/persoană cu anafilaxie".**

Niciun alt medicament din trusa de urgență nu poate înlocui administrarea autoinjectorului EpiPen. Simptomele anafilaxiei nu se ameliorează și nu dispar fără tratament, iar **neadministrarea cât mai rapidă a tratamentului de urgență poate duce și la deces**.

5. *Ce este autoinjectorul „EpiPen" ?*

Potrivit Agenției Naționale a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale (Autorizația de punere pe piață nr. 6111/2014/01-02), **EpiPen-ul** este un stilou autoinjector conceput pentru a fi utilizat cu ușurință de către persoane **fără pregătire medicală**, în tratamentul de urgență al **anafilaxiei**.

Pentru copiii cu greutate corporală între 15 Kg și 30 Kg este disponibil **EpiPen 150** micrograme sau **EpiPen junior**, (stilou de culoare verde). Pentru persoanele cu greutate corporală mai mare de 30 kg este disponibil **EpiPen 300** micrograme (stilou de culoare galbenă). Administrarea la copii cu greutate sub 7,5 kg nu este recomandată, decât în cazuri în care este amenințată viața și sub control medical.

Nu există nici un motiv cunoscut pentru care nu trebuie să se utilizeze EpiPen în timpul unei situații de urgență de anafilaxie.

6. *Cum se utilizează autoinjectorul „EpiPen" ? - etapele pe care trebuie să le parcurgeți pentru utilizarea stiloului autoinjector sunt descrise în anexa 1*

Se recomandă păstrarea EpiPen la îndemâna întregului personal împreuna cu planul de urgență indicat și agreat în unitatea de învățământ! Termenul de valabilitate trebuie verificat periodic!

Conform *Ordinului comun MEN/MS nr.3764/694/2018 publicat în Monitorul Oficial nr. 495 din 15 iunie 2018* se introduce **obligativitatea dotării cabinetelor medicale din grădinițe, cabinetelor medicale școlare și a cabinetelor de medicină dentară** cu „EpiPen 150 micrograme, soluție injectabilă în stilou preumplut cu 2 ml pentru o doză unică de 0,3 ml **(numai pentru unitățile de învățământ a căror conducere a fost informată în scris de către părinți că au copii care suferă de alergii)**".

Potrivit *Ordinului MS nr. 653/2001, privind asistența medicală a preșcolarilor, elevilor și studenților*, **acordarea primului ajutor intră în atribuțiile medicilor din cabinetele medicale din grădinițe, școli și unități de învățământ superior, medicilor stomatologi din cabinetele stomatologice din școli și unități de învățământ superior, cadrelor medii sanitare din cabinetele medicale din grădinițe, cadrelor medii sanitare din cabinetele medicale școlare și studențești și cadrelor medii sanitare din cabinetele stomatologice din școli și unități de învățământ superior.**

Conform art. 94 alin. (1) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății **„persoanele fără pregătire medicală care acordă primul ajutor de bază în mod voluntar, pe baza indicațiilor furnizate de un dispecerat medical sau a unor cunoștințe în domeniul primului ajutor de bază, acționând cu bună credință și cu intenția de a salva viața sau sănătatea unei persoane, nu răspund penal sau civil."**

Potrivit prevederilor legale menționate anterior, se recomandă părinților copiilor cu alergii severe, să informeze în scris conducerea unității de învățământ despre situația copilului, depunând actele doveditoare în acest sens, planul de acțiune în anafilaxie și un acord scris pentru administrarea tratamentului cu EpiPen de către orice persoană (nu doar cadru medical) ca și măsură de prim ajutor în cazul anafilaxiei. în vederea dotării corespunzătoare a cabinetului medical cu EpiPen.

De asemenea, se recomandă unităților de învățământ să țină evidența copiilor declarați alergici, în vederea dotării corespunzatoare a cabinetelor medicale cu EpiPen, conform prevederilor legale.

Materialele de instruire se găsesc pe http://www.dsu.mai.gov.ro/epipen/, pe www.fiipregatit.ro și pe www.facebook.com pe pagina oficială a Departamentului pentru Situații de Urgență.

SECRETAR DE STAT
ȘEF AL DEPARTAMENTULUI PENTRU SITUAȚII DE URGENȚĂ

Dr. Raed ARAFAT

ANEXA 1 – CUM SE UTILIZEAZĂ AUTOINJECTORUL „EPIPEN" ?

I. EpiPen este un stilou autoinjector cu vârf portocaliu (din care se declanşează acul) şi cu capac de siguranţă albastru.

Pe autoinjectorul EpiPen trebuie verificat termenul de valabilitate şi prin fereastra de vizualizare trebuie observat ca lichidul să nu fie tulbure sau închis la culoare (Fig.2). **Nu se păstrează în căldură!**

De fiecare dată se notează ora de administrare a autoinjectorului EpiPen pentru a fi comunicată echipajului de urgenţă.

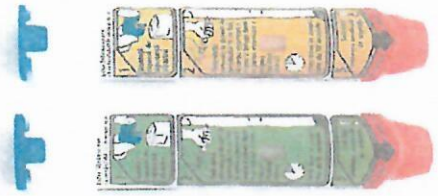

Fig.1

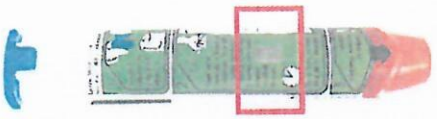

Fig.2

II. Luaţi EpiPen în mână (cea cu care scrieţi), cu degetul mare apropiat de capacul albastru şi formaţi pumnul în jurul unităţii (vârful portocaliu în jos) (Fig.3). Cu cealaltă mână scoateţi capacul de siguranţă albastru (Fig4). Epipen se poate administra persoanei care **stă în picioare, în poziţie orizontală, cu picioarele puţin ridicate sau,** dacă are probleme respiratorii, i se indică pozitia **şezând**.

Fig.3

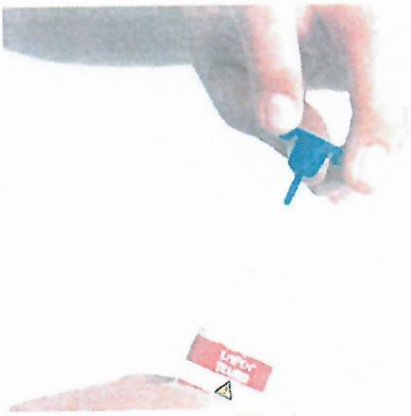

Fig.4

III. Ţineţi EpiPen la o distanţă de aproximativ 10 cm de partea exterioară a coapsei cu vârful portocaliu îndreptat spre coapsă. (Fig.5)

Apăsaţi ferm cu vârful portocaliu **prin haine** EpiPen în partea exterioară a coapsei, la un unghi drept (90 de grade) până se va auzi „click" apoi menţineţi apăsat timp de 10 secunde. (Fig.6)

Injecţia este acum completă.

După utilizare, 1,7 ml soluţie va rămâne în stiloul injector, dar nu se poate reutiliza.

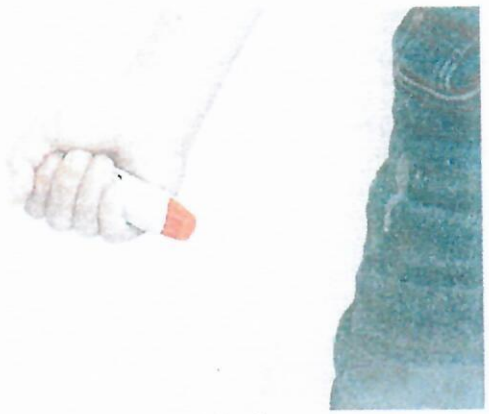

Fig.5

Fig.6

IV. Cand EpiPen-ul folosit se îndepărtează de coapsă, vârful portocaliu se extinde automat, acoperă acul, oferind astfel protecţie împotriva înţepării accidentale.(Fig.7)

Masaţi 10 secunde locul după administrare.

Sunaţi la 112, solicitaţi un echipaj de urgenţă, declaraţi „copil cu anafilaxie" şi urmăriţi evoluţia stării persoanei, până la sosirea echipajului. (Fig.8)

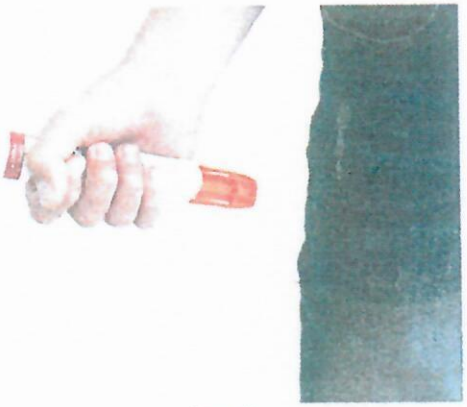

Fig.7

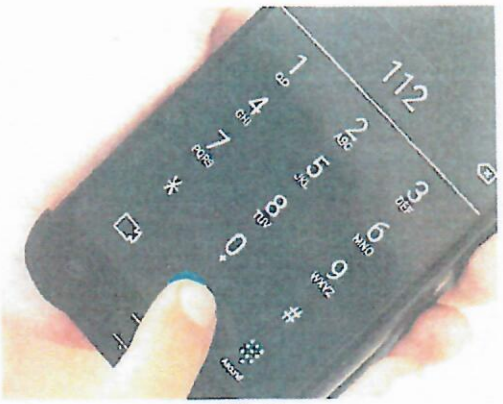

Fig.8

Până la sosirea echipajelor de urgenţă, persoana se aşează persoana în poziţie orizontală, cu picioarele ridicate (Fig.9), sau şezând, **dar niciodată după administrare nu se permite să rămână în picioare şi să se deplaseze.**(Fig.10)

Stiloul EpiPen folosit se predă echipajului de urgenţă sau unui cadru medical.

În cazul în care simptomele nu s-au îmbunătăţit sau s-au agravat în 5-15 minute de la prima injecţie, persoana căreia i s-a administrat, are nevoie de o a doua injecţie cuEpiPen.

Fig.9

Fig.10

Plan de acțiune în anafilaxie

Nume:

Fotografie

Data nașterii:

Alergene confirmate în declanșarea anafilaxiei:

Astm?
□ Da (risc mai mare de reacție severă)
□ Nu

Contact de urgență familie: nume/telefon

Locul de păstrare al medicație de urgență:

Plan recomandat de către (medic):

Data și semnătura:

Cum se administrează adrenalina de autoinjectare

Reacție alergica ușoară-moderată

Semne și simptome:

- Furnicături la nivelul gurii și gâtului
- Prurit (mâncărime) palme, tălpi, zonă genitală
- Eritemul cutanat (înroșirea pielii)
- Urticarie (blânde/pete roșii, pruriginoase)
- Umflarea buzelor/feței
- Greață, vărsături
- Senzație de pericol iminent

Actiuni de prim ajutor:

1. Rămâi alături de pacient/copil. **Sună la 112 (ambulanță)** și informează persoana de contact din familie
2. Administrează **antihistaminic și corticosteroid**

Denumire și doza antihistaminic

Denumire și doza corticosteroid

3. Localizează **autoinjectorul cu adrenalină și urmărește pacientul** pentru semne și simptome suplimentare de anafilaxie

Reacție severă

Semne și simptome:

- Răgușeală bruscă
- Respirație șuierătoare
- Dificultăți în respirație
- Pierderea stării de conștiență
- Asocierea a 2 sau mai multe simptome din diferite zone ale corpului (piele, tract gastrointestinal, sistem respirator, sistem cardiovascular) – de ex. dureri abdominale și erupție cutanată
- Orice reacție (chiar și ușoară), după contactul cu un alergen cunoscut (de ex. ingestia unui aliment alergizant sau înțepătura de albină sau viespe)

Actiuni de prim ajutor:

1. **Administrează adrenalina de autoinjectare** la jumătatea coapsei, pe fața externă (laterală)

Denumirea adrenalinei de autoinjectare

2. **Poziționarea pacientului:**
   - cu simptome respiratorii: șezând sau poziție confortabilă
   - conștient, cu simptome cardiovasculare: întins la orizontală
   - inconștient: poziție de siguranță
3. **În caz de respirație dificilă** (simptome respiratorii) administrează în plus medicația inhalatorie de urgență:

Numele inhalatorului cu acțiune rapidă

4. **Sună la 112 (ambulanță)** și solicită prezența unui medic
5. Informează persoana de contact din familie (vezi coloană stânga)
6. Administrează în plus **antihistaminic și corticosteroid** (vezi mai sus)